

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 3535/21
15.9.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Витошевић, председника већа, Јасминке Бакић и Предрага Васића, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., ... бр. ..., чији је пуномоћник Драгослав Јакшић, адвокат из Лазаревца, ул. Карађорђева бр. 44/1, против туженог ЈП ЕПС “Београд”, ул. Царице Милице бр. 2, Огранак РБ “Колубара” Лазаревац, Светог Саве бр. 1, ради утврђења ништавости и накнаде штете, због мање исплаћене отпремнине, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Основног суда у Лазаревцу П1. бр. 376/21 од 27.7.2021. године, у седници већа одржаној дана 15. септембра 2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Лазаревцу П1. бр. 376/21 од 27.7.2021. године, у делу става првог и у ставу другом изреке, тако што се **УСВАЈА** тужбени захтев тужиоца АА и **УТВРЂУЈЕ** да је правно ништава изјава тужиоца од 14.3.2014. године, у делу у коме се каже да му се може извршити обустава неотплаћеног дела зајма од накнаде зараде и других примања или накнаде и других трошкова и **ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** тужени ЈП ЕПС “Београд” да тужиоцу АА из ..., на име мање исплаћене отпремнине приликом престанка радног односа, исплати износ од 72.200,00 динара, са законском затезном каматом почев од 13.01.2017. године, до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о парничним трошковима садржано у ставу трећем изреке пресуде Основног суда у Лазаревцу П1.бр.376/21 од 27.7.2021. године и **ОДБИЈА** захтев туженог ЈП ЕПС “Београд” да се обавезе тужилац АА да му на име накнаде парничних трошкова исплати износ од 2.395,00 динара а тужени ЈП ЕПС “Београд” **ОБАВЕЗУЈЕ** да тужиоцу АА из ... накнади трошкове парничног поступка у

износу од 164.826,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени ЈП ЕПС “Београд” да тужиоцу АА накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 59.076,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П1.бр.376/21 од 27.7.2021. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да је правно ништава изјава тужиоца од 14.3.2014. године, у делу у коме се каже да му се може извршити обустава неотплаћеног дела зајма од накнаде зараде и других примања или накнаде и других трошкова и одредба члана 4 Споразума о престанку радног односа тужиоца бр.04.07-531.519/2-16 од 15.12.2016. године, и да иста не производи правно дејство. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му, на име мање исплаћене отпремнине приликом престанка радног односа исплати износ од 72.200,00 динара, са законском затезном каматом почев од 13.01.2017. године, до исплате. Ставом трећим изреке обавезан је тужилац да туженом, на име трошкова парничног поступка плати износ од 2.395,00 динара.

Против наведене пресуде, како то произилази из разлога и предлога жалбе, у односу на део става првог, другог и трећег изреке, тужилац је благовремено изјавио жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност и законитост ожалбене пресуде, у побијаном делу, у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 став 3 у вези са чланом 402 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11...55/14), Апелациони суд у Београду је, као другостепени суд, оценио да је жалба тужиоца основана.

У поступку доношења ожалбене пресуде, у побијаном делу, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане одредбом члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити се жалбом указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка, које би биле од утицаја на правилност и законитост ожалбене пресуде, у том делу.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време до 2016. године, када му је радни однос престао због стицања права на старосну пензију. Тужиоцу је на основу одлуке о бескаматном зајму запосленима у РБ “Колубара” д.о.о. Лазаревац од 13.3.2014. године, исплаћен износ од 72.200,00 динара, на име одобреног зајма. Одредбом члана 1 те Одлуке, одобрен је бескаматни зајам запосленима који су у радном односу код туженог, а одредбом члана 2 став 2, прописано је да ће се запосленима који су на дан 30.12.2013. године, обављали послове на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, износ зајма исплатити у висини од по 72.200,00 динара, у који

износ је укључен износ зајма из става 1. Према одредби члана 5 те Одлуке, запослени коме радни однос код туженог престане пре почетка, односно пре истека крајњег рока за отплату зајма, дужан је да неотплаћени износ зајма врати приликом престанка радног односа, а обрачунска служба ће, у складу с датом изјавом запосленог, обуставити износ зајма приликом престанка радног односа запосленог. Тужилац је 14.3.2014. године, потписао изјаву којом се сагласио да обрачунска служба туженог у случају престанка радног односа пре истека рока отплате изврши обуставу неисплаћеног износа зајма у једнократном износу од његове зараде, накнаде зараде и других примања у складу са одредбом члана 123 Закона о раду. Тужиоцу је обрачуната стимулативна накнада у нето износу од 2.197.521,00 динар, према Одлуци о прихватању пријаве запосленог за споразумни престанак радног односа уз исплату стимулативне накнаде, али му је тај износ умањен за износ од 72.200,00 динара, на име неотплаћеног зајма.

Оценом изведених доказа, првостепени суд је закључио да побијана изјава коју је тужилац потписао 14.3.2014. године, у вези са бескаматним зајмом није апсолутно ништава и да тужени није незаконито извршио обуставу износа од 72.200,00 динара, од стимулативне накнаде тужиоца, јер је он дао сагласност да му се од зараде, накнаде зарада и других примања изврши обустава неотплаћеног зајма и да је његова изјава дата у складу са чланом 123 Закона о раду. По оцени првостепеног суда побијаном изјавом од 14.3.2014. године, тужилац се није одрекао отпремнине, већ је располагао својим правима из уговора о зајму и као дужник новчане обавезе, својом вољом је потписивањем изјаве прихватио услове из члана 5 Одлуке о бескаматном зајму, због чега је, одбио тужбени захтев, као неоснован, јер је исплатом зајма настала тужиочева обавеза да зајам врати у случају престанка радног односа, о чему је дао писмену сагласност.

На овако потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је погрешно применио материјално право, у преиначујућем делу, због чега ожалбена пресуда је, у том делу, преиначена и одлучено као у ставу првом изреке ове пресуде.

Одредбом члана 123 став 1 Закона о раду (“Службени гласник РС”, бр.24/05...75/14), прописано је да послодавац може новчано потраживање према запосленом наплатити обустављањем од његове зараде само на основу правноснажне одлуке суда, у случајевима утврђеним законом или уз пристанак запосленог.

Према одредби члана 119 тачка 1 наведеног закона, послодавац је дужан да исплати у складу са општим актом, запосленом отпремнину пре одласка у пензију, најмање у висини две просечне зараде, а према одредби члана 105 став 3 истог закона под зарадом у смислу става 1 овог члана, сматрају се сва примања из радног односа, осим примања из члана 14, члана 42 став 3 тачка 4 и 5, члана 118 тачка 1-4, члана 119, члана 120 тачка 1 и члана 158 овог закона.

Како се отпремнина из члана 119 став 1 тачка 1 Закона о раду, према изричитим правилима прописаним одредбом члана 105 став 3 истог закона, не сматра зарадом, послодавац нема овлашћења да своје новчано потраживање према запосленом наплати обустављањем од отпремнине односно стимулативне накнаде, чак и кад је запослени за то дао пристанак у писменој форми. Исказ да је запослени дужан да неотплаћени зајам

врати послодавцу при престанку радног односа, садржан у наведеној одлуци послодавца и писмена сагласност запосленог с том одлуком, може бити основ за обустављање његове зараде, новчаног потраживања послодавца, али не и основ за обуставу и исплату његове отпремнине, при престанку радног односа.

Према општеобавезујућем схватању Уставног суда исказаном у одлукама Уж.бр.177/07 од 04.6.2009.године, Уж.бр.798/09 од 17.11.2011.године и Уж.бр.5107/10 од 20.11.2013.године, донетим по уставним жалбама других лица у истоврсно чињенично-правној ситуацији, исплата отпремнине представља један од законом утврђених облика правне заштите запослених у случају престанка радног односа која се, у смислу одредбе члана 60 став 4 Устава, нико не може одрећи, па је у делу, у коме се тужилац сагласио да послодавац изврши обуставу неисплаћеног износа зајма од отпремнине, ништава његова изјава од 14.3.2014.године, због чега је, у овом делу овај суд преиначио одлуку садржану у ставу првом и другом изреке ожалбене пресуде и усвојио тужбени захтев, а туженог обавезао да тужиоцу исплати разлику отпремнине до износа утврђеног правноснажним решењем послодавца у утуженом износу од 72.200,00 динара, са законском затезном каматом почев од 13.01.2015.године, како је тужилац определио захтев за камату, па до исплате, применом одредаба члана 277 став 1 и члана 324 став 1 Закона о облигационим односима.

Дужник који задоцни са испуњењем новчане обавезе дугује поред главнице и камату, а неисплаћивањем утуженог износа разлике отпремнине при престанку радног односа тужени је пао у доцњу, због чега, на износ главног дуга, тужени тужиоцу дугује и законску затезну камату почев од 1. наредног дана од дана престанка радног односа, као дана доспелости потраживања за исплату. Стога је, одлучујући о овом споредног захтеву, овај суд обавезао туженог да на износ главног дуга тужиоцу исплати и затезну камату почев од 13.01.2017.године, како је тужилац определио захтев за камату, па до коначне исплате. У осталом делу, Изјава тужиоца од 14.3.2014.године производи правно дејство, због чега је, у том делу, жалба тужиоца одбијена као неоснована и ожалбена пресуда потврђена, па је одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Тужилац је успео у спору, због чега је преиначено и решење о парничним трошковима садржано у ставу трећем изреке ожалбене пресуде, тако што је одбијен захтев туженог за накнаду парничних трошкова, а тужени обавезан да тужиоцу накнади трошкове које је имао у парници за рад адвоката и то за састав тужбе у износу од 24.750,00 динара (16.500,00 динара, увећано за 50% за два тужбена захтева) и заступање на три одржана рочишта у износима од по 27.000,00 динара, за састав жалбе од 21.6.2019.године у износу од 49.500,00 динара, као и таксе на тужбу и пресуду у износима од по 4.788,00 динара, у укупном износу од 164.826,00 динара.

Имајући у виду постигнути успех тужиоца у поступку по жалби, усвојен је и његов захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка и то за састав жалбе у износу од 49.500,00 динара, као и на име судске таксе за наведену жалбу и другостепену пресуду у износима од по 4.788,00 динара, у укупном износу од 59.076,00 динара, те је одлучено као у ставу трћем изреке ове пресуде.

На основу изложеног, одлучено је као у изреци, применом одредбе члана 390, члана 394 тачка 4, члана 401 тачка 3 и члана 165 став 2 Закона о парничном поступку („Службени гласник РС" бр. 72/11....18/20).

**Председник већа-судија
Снежана Витошевић, с.р**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**